

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre — — — — —	6 korona — fillér
Félévre — — — — —	3 " —
Negyedévre — — — — —	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona	
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető össze-
 küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány
 sajtó” czimére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyilvántér sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán

Délibábok.

Azt mondják, hogy a délibáb a természetnek egyik legszebb játéka Szép, de csak a rónák lakói, meg a sivatagok utasai láthatják. Szép, de hazug és csak — játék.

A természetnek e csalfa játéka egészen ártatlan a termékeny rónákon, hol a hullámzó vetések tengere felett, a távol ködében rezgő káprázat gyönyörködtetheti a pihenő munkást, deleltető gulyást. De a végtelennek látszó homoksivatagon megcsalja, bolondítja a törtető karavánt. Hüvös árnyékot, éltető [patakot ígér az oázist hazudó délibáb s míg a szomjas karaván arra irányítja lépteit, szertefoszlik a csalogató hazugság.

Egy éve lesz immár, hogy a válság végtelennek látszó sivatagán törtet a nemzet. Az igazi alkotmányosság berkeibe akar eljutni. De az ut odáig hosszú és fárasztó. S bár a nemzet tikkad a vándorlás miatt, enyhülésre nincs kilátás. A vágyakodó szemek előtt fel-feltűnik a csalóka délibáb, a békének, a megoldásnak oázisa, de alighogy meglátjuk, máris eltűnik előlünk.

Ha visszagondolunk a múlt év küzdelmeire, hány meghiusult reményről tudnánk beszámolni! A

megismételt kihallgatások, fel-feltűnő hemo regiuszok, a számtalan tanácskozás és kísérlet, a megbízott és meg nem bizott békeapostolok szereplései egy-egy biztató képet varázsoltak elénk.

Jóhiszeműségünkben feljűk fordultunk, bizton hittük, hogy a sivatag végére értünk s valahára betérhetünk az alkotmányosság békés ligetébe. Pedig csak délibábok voltak. Hazug csalfa képek, melyeknek fonák voltát láhattuk volna, ha nem szomjuhozuk annyian a békét.

És a csalfa játék tart tovább. Nincs hét, melyben a válság megoldásának reménye fel ne tűnne. Egyik héten — jól értesült (?) forrás szerint — a Felső enged, a másikon a koliczió tárgyal a béke érdekében. Most József főherceg lép akcióba, majd Andrássy alkudozik Pitreich osztrák miniszterrel. Goluchovszky bukása (?) kétségkívül javára szolgál a nemzetnek, mert benne erős ellenségünket veszítjük el. A kormány lépéseiben is láthatók a megoldás jelei. Csalóka remények voltak, mellettük annál sivárabb a való, mely szétlépi a hazug képeket.

A karaván pedig halad tovább s hogy a kép teljes legyen, a ku-

tyák is ugatnak. A szociáldemokraták, mint a puszták sakáljai üvöltöttek a karaván után s ha éhségükhöz mérten erejük is volna, régen szétléptek volna már azt.

Mivel érdemelte meg nemzetünk a pusztában való bolyongást? Igaz, hogy Izrael népe negyven esztendeig bolyongott, de ők rászolgáltak arra. Mi azonban nem vagyunk lázadók, nem imádunk aranyborjút, a törvények megtartását nemesak fogadtuk, de teljesíteni is akarjuk. S a mi bolyongásunk fáradságait nem enyhíti se manna, se sziklából fakadt víz, utunkat se irányítja tüzfelhő, csak — csalóka délibábok.

Eltévedni azonban nem fogunk. Majd csak odaérünk mi is, ahol a teljes béke által biztosított vagya-ink kielégítést nyernek.

A délibábok pedig ne zavarjanak bennünket.

Steinberger Ferencz dr.

1905. jan. 17.

Már az emlékezésé.

Ezelőtt egy évvel. Jó a többi is, de ezt nem feledjük soha.

Az első fájdalom könyveinek szivárványos prizmáján át még szebbnek, főnsegebbnek látszott jóságos alakja. Renző járása, ajkain játszó jóságos mosolya csak mé-

Pali bácsi.

Irtta: Bodnár Gáspár.

E lap mult számában kegyelettel és jellemző rövidséggel említette már a szerkesztő, hogy *Muncskó Pál*, szerednyei plebános, hetven éves korában meghalt.

Bár nehéz nekem, haj — nagyon nehéz az elköltözöttekről való írás, bár félve is nyulok a tollhoz, de nem tudok a gondolatától szabadulni, hogy ami jó *Pali bácsink* emlékezetének e néhány sorban ne áldozzak.

És meg fog nekem bocsátani az ő jó szelleme, hogy még most is *Pali bácsiról* emlékszem. Hogy még most is *Pali bácsinak* lelkét idézem. — Hiszen az volt ő igen tisztos időn keresztül, egy igen-igen szerény, de végtelen becsülésre méltó munka és társadalmi körben édes mindnyájunknak.

Mert irtam már egy alkalommal, hogy vannak lények, kik valójában „bácsi”-nak születnek. Igen, nemesak költőnek, nemesak művésznek, nemesak pedagógusnak lehet születni, hanem *bácsinak* is.

Muncskó Pál, már mint — aránylag fiatal plebános valóságos bácsi volt. És

ebből a született előkelőségből nem engedett el egy nyomot sem, utolsó lehelletéig. Mint biztosan tudom, már a papnevelőben *bácsi* volt. Bécsben végezvén hittudományi tanulmányait, a *Pazmaneum* magyar leventéi előtt tekintélynek örvendett. A bácsit szeretettel, nagy megkülönböztetéssel vették körül. És bizony a *bácsi* is érezhette, hogy sokszor kell perdöntőnek lennie az ifjak lobogó lelkesedései, elvi harcainak közt.

* * *

Mikor Szerednyén plebánossá lett, (1873) káplánt kapott. Az első káplán! Nagy szó ez a lelképásztori életben. *Muncskó* valóságos atyja volt káplánjának. Lelkének lelkéből való ifju, akit nemesak munkatársának, de lelki fiának tekintett. Csodálkoztunk e, ha a fiatal káplán és plebános közt a legbensőbb testvéri viszony fejlődött ki. Ha *bácsi* maradt ő ekkor is.

Jött az első esperesi látogatás. A hivatalos vizsgálat, de különösen az ezt követő arányos ebéd alatt veszi észre a nagytekintélyt tartó esperes, a vidéken messze híres jótékonyasága *Bugyis* András, (tipikus alakja a legszigorubb, de legjobb szívű embereknek, akikkel csak bánni kell

tudni és ujjainkon forgathatjuk,) hogy a fiatal káplán princípálisát folyton-folyvást így szólítgatja ő.

— Elvégeztem, Pali bácsi.

— Igy van — ugy van Pali bácsi.

Bugyis fejét rázogatta. Talán duzzogott is amugy csendesen. De egyelőre nem szólt. Hanem mielőtt utra kelt volna ad verbum audiendum hivatja Pali bácsit.

— Te Pali, mindennel meg vagyok elégedve. De egy nagy kifogásom van.

— *Na hát mi?* (Ez volt Pali bácsi szokásos kérdése.)

— Miért engeded, hogy az a fiatal fráter téged *bácsizzon*?

— Hát már miért ne engedném. Testvérek is lennénk az Urban.

— *Én megtiltom ezt!* A tekintély, első. Érted.

És kocsira ült a haragos esperes. Aki aztán a vele utazó paptársának mosolyogva jegyezte meg.

— Most jó rászóltam *Pali bácsira*. (Mert ő is így hívta, mikor Pali bácsi nem hallotta.)

... Jött az est. Jött a kaszinó. A káplán szokatlanul el volt szontyorodva. Jött

lyebbre vágta magát a szívekbe. Infulás papoknak járása, tömjén füstnek égbe szálló illata, az a sok délszaki növény, tavaszi díszben pompázó koszoru életet lehelt, dicsőséget hirdetett. Csak mikor a váradi sirboltban reá borult a rideg kötömeg, akkor tudtuk meg, hogy ő — volt. Egy éve pihen már a leggyöngédebb gyermekei szeretettel körülrajongott édes anyja mellett. Álmutat nem zavarja e világ csábos zivaja.

Pedig e világnak hány sajtó sebére nyújtott volna még gyógyító irt, hány megoldandó nehéz kérdésére bocsáthatta volna hatalmas elméjének jótékony sugarát!

A hareztéren esett el. A szabadelvű államkormány akkor tette rá kezét iskoláinkra, az államosításnál akkor kezdett erősebb fegyverekhez nyulni. Nyílt titok volt, hogy a kath. tanügyi tanács elnöke az állandó püspökjelöltek között szerepel, s ez őt nem gátolta abban, hogy az anketén még paptársaitól is elszigetelten, kifejtse a katolikus álláspontot, tudományos értekezéssel siessen védelmére veszélyben forgó jogainknak.

Még Fehérgyarmaton történt. Akkor kezdte áldozó papi működését. Néhai való jó Wágner bátyánk megbizta őt, prédikáció után jelentse ki, hogy az iskolai év kezdetét veszi.

Steinberger eltér a chablontól, külön kis beszédet rögtönöz, melyben a vallásos nevelés szükségét hirdeti. Naplójának megvallotta, e kis rögtönzés sikerében nagyobb öröme telt, mint az egész szent beszédben.

Pedig akkor még nem sejtette, minő téren fejt ki munkássága legjavát. Évek multak, míg megkezdhetette harmincz évet meghaladó tanárkodását. És e működését alkotások örökítik meg. A fi — és nőtanító-képző neki köszönheti országos nevét, az óvó- és polgári tanítónő-képző eszméje az ő agyában fogamzott meg, az ő fáradozásain vált valósággá.

Dolgozott, tanult szüntelen. Íróasztalán ott volt a tudományos művek egész halmaza.

S ő könyvei fölé hajolva jegyezgetett folytonosan. Az a rész pedig, melyet kék írónjával megjelölt, szellemének kincses házába lett elhelyezve örökre. Szórakozásra szánt idejében, sétái alatt is egy-egy dolgozata, b-szédei részletein dolgozott s ismerősei bizony alig gondolták, mily magas gondolatvilágból zavarják ki, míg üdvözléseiket szívelyesen viszonzza.

Ez volt kulcsa sikerének. A munka gyümölcse nem tette elbizakodottá. Nem volt az a szerény pap, ki előzékenységben túl szárnyalta volna őt.

Sokan ismerik szatmári theologiai tanárkodásának e kedves epizódját. Két hetenként szokta volt számon kérni a végzett tananyagot. Egyszer, hogy hogy nem, eltévesztette a sorrendet. Fölszólítja az egyik kispapot: mély hallgatás a felelet. Próbalkozik a másodiknál, a harmadiknál; az eredmény csak ugyanaz. Végre meghajítja magát s ártatlan iróniával e szavakat mondva: „bocsánatot kérek, hogy feljönni bátor voltam” — eltávozik.

Széleskörű nevelői s irodalmi működése nem zárta el őt a társadalomtól, melynek mindég dédelgetett kedvence maradt. Nem kereste senkinek barátságát, de a ki szívéhez férközött, az élvezhette e jóságos szív melegét. Magas műveltsége inkább az előkelő körökben szerzett neki teret, de azért alig volt a társadalomnak oly rétege, melyben tisztelői, pártfogoltjai ne lettek volna.

Szatmáriaknak írók, ki nem ismerné Pikut, e tipikus közalakot? Keresztkomára volt szüksége s szívének együgyűségében a Hildegárda igazgatójához fordult. A magas keresztapa bőkezűségéből vig napokat élték Pikuéknál. Történt azonban, hogy a gyermek megelégette a földi létet s jobb hazába költözött. Keresztapai méltóságának köteleit odaadással teljesítette Steinberger. Szépen elhantolták a nagyreményű csemetét s a szomorú aktus után az ő szelid humorával azt mondja elszomorodott komájának:

a vacsora. A legegyszerűbb, de legvidámabb vacsora. Néma csend. Mélységes hallgatás.

— *Na hát mi?*

Semmi felelet.

— *T e s s é k.* Ebből az anyámtejből. (Igy nevezik a híres szerednyei óborokat.)

Hallgatás.

— Hát beszéljen, öcsém, mi baja van. Hiszen az iskolában pompásan ment a dolog.

— *Kikaptam* — szólalt meg végre az öcsémuram.

— *Na hát miért?*

— Mert Pali . . . . bácsi . . .

— Ez a baj! No öcskös szervusz. E naptól tetuzni fogjuk egymást. Csak arra kérlek, hogy ha valamikor esperesem leszesz, hát . . . . ne komédiázzál velem.

. . . . . Az idő mult. A fiatal káplán ungvári plebánossá léssen. Aztán, mint esperes, Pali bácsi plebániájára jár a hivatal vizsgálatra, oda, ahol ő káplán volt. A két egybeforrott szív egymás keblére borul, valahányszor találkoztak. És ha jól vagyok értesülve . . . Pali bácsit ő kísérté oda a kis város végén levő dombra, a hol a hivek nyugszanak — a temetőben. Oda az ő kedves kálváriájának közvetlen közelébe. Annak a kálváriának tövébe, amelynek létesítéséért annyit buzgólkodott jó Pali bácsink, ahol aztán a hivek emlékezteteli és fel-felhangzó

énekei közt alussza esendes álmait a boldog feltámadásig.

* * *
Az 1884. év telén, mint új misés pap azon parancsot kaptam püspökömtől, hogy haladéktalanul induljak *első állomásomra* — Szerednyére.

Tehát Pali bácsihoz.

Nem ismertem. Sohasem láttam leendő főnökömet. Boldogult jó apám azonban igen örült. Ő régen ismerte Pali bácsit. Sok szépet és jót beszélt nekem róla.

Kemény téli nap volt. Öreg estére vált az idő, mikor Szerednyére értem. Egyszerű paraszt szekerem lassan cammogott fel a dombra, ahol mégis kivehettem a magaslapon épült, egymás mellett álló két templomot. (A latin szert. és gör. szert. templomot.) Bekopogtatok. A plebános ur nem volt otthon.

A jó meleg szobában alá és fel sétálván — alkalmam volt körülnézni és mondhatom mély gondolatokba merülni.

Egyszerűség, a legnagyobb egyszerűség mindenütt. Akár egy régi, jó polgárházban. De tisztaság is. Aztán úgy elfogott valami érzés. Amit a fiatal ember csak érezhet, mikor pályájának igazán kora reggelén idegen helyre, idegen emberek közzé kerül. Mit csinálók én itt? Tőről metszett *tiszaháti* magyar ifju, ebben a községben, ahol (még

„Piku, meghalt a gyerek, oda a komaság!”

Egydarabig csak rázogatta fejét a kárravallott cigány, majd furfangos eszejárásával így válaszol:

— „Nem ugy, Krisztusban nagyságos keresztikomám, amit az égben megköinek, ember azt ne válaszsza szét.” És a segély Váradról, Pestről is kijárt a legutóbbi időkgig.

Kevesen ismerik azt a göngéd gyermeki szeretetet, mely édes anyjához fűzte. Naplójában hány helyen szerénykedik egy-egy bejegyzés, mennyit küldött jó anyjának a fiatal káplán, a kezdő tanár. Mikor már Váradon volt, fény, pompa vette körül, nagyok, hatalmasok versenyeztek barátságáért, édes anyját ágyba döntötte a magas korról járó gyöngeség, azt szokta volt mondogatni: „Nem tudom, mi lesz velem, ha édes anyám meghal.” S azután mikor bekövetkezett, a mitől félt, mily megható volt látni e jóságos férfit, midőn váradi tartózkodása alatt édes anyja sírjához naponként vitte el a gyermeki kegyelet jeleit: egy-egy rózsakoszorút, szíve mélyén fakadó imát.

Gyermeki szeretete a Mária-kultuszból fejlődött ily eszményivé, a szatmári Mária-kongreganisták büszkék lehetnek egykori kiváló társukra, most, — erős a remény szívében — mennyei kegyes pártfogójukra.

Sokat, nagyot alkotott. Sokszor sok jót tett. Szíve, úgy látszik, mégis erősebb volt, a szeretet megsokszorozta erejét, az a hatalmas szellemi munka derékban törte az élet-erős tölgyet.

Mazurek Gyula.

A katolikus egyetemi ifjuság új otthona.

Az öt éve alapított Szent-Imre-Collegium annyira megerősödött már, hogy az intézetet fentartó Katolikus főiskolai internátusegyesület új, nagyszabású, modern házban óhajta elhelyezni, melyben a Collegium úgy lenne felszerelve és tanerőkkel ellátva, hogy 3-400 ifjuval pótolná tulajdonkép a katolikus egyetemet. Az új ház felépíté-

akkor) alig beszélt néhány ember magyarul?

Hangokat hallok . . .

Megérkezett a plebános ur. Egy gömbölyű képű, közép magas, csillogó fekete szemű, abban a pillanatban bizalmat keltő bácsi. A legegyszerűbb papi civilben, szép, magas száru magyar eszímában. Akkurát, mint Pali bácsi.

— *Na hát mi?* Én siettem a beszéddel . .

— Püspökatyám ide küldött a főtisztelendő ur atyai szárnyai alá.

— *No hát mi?* Pali bácsihoz jött öcsém. Találja magát csak úgy, mint édes atyjánál, akit jól és régen ismerek.

Kell e a már fentebb — pongyolán odavetett vonások után — hosszasan leírnom, hogy mint éreztem magam. Elég annyit mondanom, hogy a legtéljesebb értelemben feltaláltam Pali bácsit. A jó atyát, a nyílt, egyenes lelkű főnököt, az önzetlen barátot. És ezt a szerednyei plebánián minden káplán megtalálta — aki arra érdemes volt — hosszú évtizedeken keresztül.

* * *
Kis káplán-szoba, hol életem legszebb tavaszi napjait töltöttem, köszöntlek téged innen a távolból . . . Mikor üres lett a verandás udvar. Nincs többé Pali bácsi! Köszöntelek *agg, százados hárs,* mikor árnyékok, hatalmas nagy sátorod alatt nem fog többé üldögelni — a jó Pali bácsi.

sére szükséges összeget az egyesület nem akarja az amugy is igénybe vett katolikus társadalom adományából összegyűjteni, hanem 4%-kal kamatozó kölcsön jegyeket bocsát ki, melyeknek értéke meghatározott időn belül visszafizettetik. A kölcsön jegyzésére szolgáló íveket most küldi szét az egyesület.

Oly nagy érdekek sürgetik, hogy az egyetemi ifjuság egyetlen katolikus intézete a Szent-Imre-Collegium a lehető legnagyobb arányokban kibővítsék s minden tekintetben versenyképesé tétessék, miszerint a kölcsön jegyzése bátran remélhető. Nem ajándékot kér az internátus-egyesület, de némi bizalmat, hogy azon összeget, melyet talán pénztámszámra bízunk, egy óriási horderejű katolikus intézmény számára kölcsön adjuk. A kölcsönösszögét s megfelelő évi kamatait biztosítja, úgy, hogy a pénznek a kölcsönjegyekben történő elhelyezésével senkisem kockáztatja vagyonát. A Szent-Imre-Collegium pedig 3—400 ifjura lesz berendezhető, évi terhei tetemesen könnyebbednek, a mennyiben az új intézet fölépítése esetén 55.000 korona évi fölöslege marad, melyből 25.000 kor. a kölcsönjegyek törlesztésére fordítatik, a többi pedig az intézet színvonalának emelésére, tanárok, szakvezetők alkalmazására lesz fordítható, mi által a Collegium azon helyzetbe kerül, hogy alaposan képzett, komoly katolikus intelligenciát neveljen a magyar hazának.

A kölcsön jegyzése ügyében a következő felhívás bocsátott ki:

T. C. I

A katolikus főiskolai internátus egyesület azon célból, hogy a szülői ház gondoskodását pótolja s az ifjuság helyes irányu nevelését biztosítsa, öt éve internátust nyitott egyetemi hallgatók számára. Ezen internátus — a Szent-Imre-Collegium — fennállásának rövid ideje alatt oly nagy népszerűsége tett szert, hogy a négy év előtt megvásárolt ház már nem képes az összes ifjakat befogadni s az intézet jelenlegi 130

tagját felerészben bérelt helyiségben kell elhelyezni.

Ezen körülmény s azon általános óhaj, hogy a még felvétetni kívánó nagyszámú ifju elhelyeztessék, bírta rá az egyesületet, hogy új, a modern pedagógiai igényeknek megfelelő, nagyszabású collegiumot építsen, melyben sokkal több ifjut lehessen elhelyezni s ezzel a lakbérfizetés nyomasztó terhe tetemesen könnyítessék.

De jelenlegi vagyonunk e célra elégtelen, s — lekötve lévén — nem is használható fel új intézet építésére. Ép ezért elhatározta az egyesület, hogy 500.000 korona kölcsönt vesz fel 4%-kal kamatozó 100 és 1000 koronás kölcsönjegyekre, melyek 16 év alatt kisoroltnak s a reájuk befizetett összegek visszafizettetnek. Még pedig 1908-ban 20.000, 1909-ben 25.000, 1910-ben 26.000, 1911-ben 27.000, 1912-ben 28.000, 1913-ban 29.000, 1914-ben 30.000, 1915-ben 31.000, 1916-ban 32.000, 1917-ben 33.000, 1918-ban 34.000, 1919-ben 35.000, 1920-ban 36.000, 1921-ben 37.000, 1922-ben 38.000, 1923-ban 39.000 korona értékű kölcsönjegy soroltnak ki s fizettetik vissza.

A kölcsönjegyekre befizetett összegek biztosítására az egyesület leköti jelenlegi házáat, az építendő házat s egész alapitóját.

A kölcsönjegyek jegyzése jelen iven történik, az aláíráskor a jegyzett összeg 10%-a beküldetik a Szent-Imre-Collegium igazgatóságának (Budapest, VIII., Üllői-ut 22.), mely a fölvevő összegről elismervényt küld. Az egész jegyzett összeg 1906. február 1-én fizetendő, midőn az igazgatóság a kölcsönjegyeket megküldi.

Az igazgatóságon kívül senki sincs jogosítva pénzt felvenni.

Jelen ívet 1906. január 30. ig kérjük vissza a Szent-Imre-Collegium igazgatóságának címére.

Dr. Glattfelder Gyula, a Szent-Imre-Collegium igazg. Ifj. Zichy János gr., a kath. főiskolai internátus-egyesület elnöke.

Meg vagyunk győződve, hogy a magyar

katolikus társadalom megérti, mily nagy érdekekről van itt szó, s bizalmával sietni fog az intézet nagy arányú kiépítését előmozdítani. Ha a közel jövőben nem lehet katolikus egyetemünk, emeljük legalább azon intézetet, mely hivatva van a hiányt pótolni s katolikus intelligenciát nevelni, mert ha ölbetett kezekkel nézzük, mint haladnak el a szellemi áramlatok felettünk s nem iparkodunk azokban érvényesülni, magunkra vessünk, ha a katolicizmus megszűnik számottevő tényező lenni.

Kérjük kölcsönjegyzési ívet a Szent-Imre-Collegium igazgatóságától, s mutassuk meg, hogy él bennünk egy szebb jövő reménye.

H I R E K.

Hátralékos előfizetőinket tisztelettel felkérjük előfizetési hátralékaik beküldésére és előfizetésük megújítására.

Főpásztorunk jobban van. Mayer Béla dr., egyházmegyénk főpásztora — miként már egy alkalommal említettük, — pár hétig betegen feküdt Zomborban levő rokonainál. A baj azonban muló természetű volt, egészsége csaknem teljesen helyreállott, mindössze pihenésre van még szüksége. Téves értesülésen alapszik tehát egyik helyi lap-társunknak s nyomán a fővárosi sajtó egy részének ama híresztelése, hogy a betegség rosszabbra fordult volna. Épen az ellenkező áll; most időzik itt a főpásztor unokaöccsese, Mayer Nándor jogszigorló, így alkalmunk van teljesen megnyugtanni az egyházmegyét a főpásztor egészségi állapota felől. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a püspöki uradalom átvétele iránt intézkedés fog tétetni. Ami főpásztorunk megérkezését illeti, úgy van tervezve, hogy a husvéti ünnepek körül fog bevonulni székvárosába.

Áthelyezett vezérőrnagy. Ő felsége a király Kiss Zsigmond vezérőrnagyot, helybeli dandárparancsnokot a budapesti 79. gyalogdandár parancsnokának helyezte át.

Az új dandárparancsnok. Ő felsége a király elrendelte, hogy Nemes Ede ezredes a helybeli gyalogdandár parancsnokának ideiglenes vezetésével megbízassék.

Bocsásson meg nekem az olvasó, ha az én alanyi érzelmeimnek ez alkalommal ilyen — talán áradozó kifejezést adok.

Be kell vallanom, hogy Szerednyének sokat, igen sokat köszönhetek. Itt ta nultam meg dolgozni. Itt értettem meg először igazán, hogy mily tiszta öröm van a munkában, pedig hivatalos dolgom alig akadt. Pali bácsinak kellett sok mindent végeznie, mert nem tudtam — *tótul*. De azért többször mondtam egy-egy tüzes magyar beszédet. Persze a kevés számú magyar hallgatóság örült neki. A jámbor és igazán ajtatos tót hívek pedig csak akkorsóhajtottak, zugtak fel . . . mikor *Jézus Krisztust* említettem. Első alkalkalommal meg is hökkentem, hogy talán — *ritessék* nekem.

Oh nem! Békés, jó nép volt a szerednyei nép. Szerette papjait. Szerette különösen Pali bácsit. Aki velük élt örömben, abban egyaránt. Aki szívesen meghallgatta őket. Felkereste népét a mezőkön munka közben is. Hiszen velük gazdálkodott. Isten áldását, a részaratást velük várta, velük kapta.

Ott találta magát legjobban — népe közt. Az otthonnak édességét becsülte legtöbbször, azért mozdult hazulról oly nehezen. Legfeljebb papi gyűlések alkalmával kartársait látogatta meg szívesen. Vagy a közel Ungvárra rándult, ahova mindig örömet, jókedvet, őszinte barátságot vitt. Hosszas rábeszél-

lésem után elment az országos kiállításra is. Nehezen cserélte fel magyar eszímáját, nehezen hagyta ott hiveit, kis gazdaságát. De elment. Mert látni óhajtott a büszke magyar fővárost.

Papársai elhozták bold. Meszlényi püspökünk székfoglaló ünnepségére is. Tudommal annak előtte és azután sem volt Szatmáron. Akkor én már Szatmáron laktam. Elibe mentem. Az öreg ur mindjárt monddta:

— Tudtam, hogy nem vet meg. Jól esik, hogy itt van.

Tíz esztendőn keresztül minden évben felkerestem, meglátogattam az öreg urat. Utóbb, mikor hallottam, hogy a szőlők elpusztulása nehéz viszonyok közzé juttatták, ritkítottam látogatásomat. Levelet írt. Panaszkodott. Pedig öregszik — írja egyik utóbbi levelében. A kaszás integet, jöjjön, ha még egyszer *irni óhajt* a nagy hárs alatt. Büszke volt arra, hogy nála létemkor irtam első kötetre való elbeszéléseimet. Még egyszer, a múlt évben meglátogattam. Nem sejtettem, hogy utolszor látom.

Hiszen olyan édes meglepéssel vitt iskoláiba, hol a gyermekek egytől-egyig magyarul beszéltek. Olyan boldogan mutatta meg a szép kálváriát, az újra beültetett szőlőket. Olyan büszkeséggel hívta asztalához a régi, még életben levő jó ura-

kat . . . Azt hitte volna az ember, hogy Pali bácsi csak most ért a hegy tetejére, hogy körülnézzen és aztán szép, csendesen, hosszu időn át ballagjon onnan . . . lefelé, a sir ölébe . . .

És ime, ő is elköltözött, itt hagyott . . . hogy annál kevesebben legyenek azok, kik szívemhez oly közel valának . . .

* * *

Vannak emberek, kik hosszu életen át működnek — mindennapi hü kötelességgel, nemes feláldozással, minden szenyttől érintetlen. Az ily embereknek sorsa, hogy nem szokták magasztalni sem életükben, sem haláluk után. Az élet nagy gépezetében csak a zajt csapó óriási kerekek tűnnek fel. Az aprókat, melyek talán éppen főtenyezői az összes, élettéljes mozgásnak, nem látja a világ, az emberi szem.

Ezen emberek közül való volt ami jó Pali bácsink is. És ha most sirjára ezen megemlékezés szerény koszoruját teszem, jusson eszébe édes mindnyájunknak a bölcs intelme:

— Ne feledjük el egy hamar azokat, kik sorainkból kidőlnek, nehogy az utánunk jövők minket is oly hamar elfelejtsenek.

Sanyaró: Nagy Vincze s a 3-ik Nagy Géza voltak. Az egész bál fényes eredményének és sikerének fő főérdeme Uray Gézáné elnököt illeti, aki fáradhatlanul cselekedett. Mellette Uray Nagy Leonát kell kiemelnünk, mint a rendezés lelkét. A munkából kivették részüket: Jékey Károlyné alelnök, Morvay Jánosné, Bakcsy Gergelyné, Nuszer Dezsőné, Fürst Viktorné, Unger-Ullmann Sándorné, Wallon Lajosné, Deák Kálmáné, Szilágyi Dezsőné.

Uj politikai lap. A „Szatmármegyei Közlöny” szerkesztésétől Baudisz Jenő, ki 21 éven át volt e lapnak vezetője, visszalépett. A Közlöny politikai lappá alakult és szerkesztését b. Kovács Béla vette át. Iránya koalícióellenes.

Matiné. A Kőlcsey-kör a múlt vasárnap igen jól sikerült matiné-t rendezett. Hancz Jenő dr. főgim. tanár tartott előadást nagy tetszés mellett a színészséletről. Szabó Mariska kisasszony és Mondik Endre éneke elragadóan szép volt, melyekhez méltó kíséretet szolgáltatott dr. Tanódy Endre zongorajátéka. Jászai Olga kisasszony, a színház egyik kiváló művésznője, remek szavalatával egészen lázba hozta a közönséget, melynek frenetikus tetszésnyilvánítása alig birt csilapadni.

A tűzoltók vacsorája. Vasárnap este folyt le a tűzoltók kedélyes vacsorája az Iparos Otthonban. Érdekességét fokozta, hogy Mónus Lajos tűzfelügyelő 30 éves szolgálati jubileumával volt kapcsolatban. Az érdemes férfit Tankóczy Gyula főparancsnok köszöntötte fel, mire megindult a diktiók árja, s a jelenvolt közönség a legjobb hangulatban ünnepelt és mulatott.

Kaszinói estély. A kath. kaszinó e hó 21-én délután 6 órakor a Czeczil-egyletben felolvasó estélyt tart. Előadó dr. Fecskó János tanár lesz. Mándy Bertalan gondnokán, neje zongorán játszik, Tóth Micske kisasszony szavalni fog. Személyjegy 40 fill., családjegy egy kor. Előadás után összejövétel a kath. kaszinóban.

Emléktábla a tornacsarnokban. Említettük már, hogy Nagykárolyban mozgalom indult meg, hogy a városi tornacsarnokban tartott megyei közgyűlés emlékének emléktáblával örökítsék meg. Gyűjtést is indítottak erre a célra s akkor mindjárt begyűlt 180 korona. Most ujabban adakoztak: Kőlcsey Antal 20 K. Szunyog Mihály képviselő 20 kor., id. Vetzák Ede 10 kor. Az összeg most 230 koronát tesz ki. Az emléktáblát a legközelebbi megyei közgyűlés napján fogják leleplezni.

Tisztújító közgyűlés. A szatmárnémeti énekkar a múlt nap tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett Jákó Mihály, alelnök Incegyi Márton, karnagy Saja Sándor, jegyző Kincses Sándor, pénztáros Paál György, számvizsgálók Bónizs Árpád és Sepsy Gedeon, választott még 8 választmányi tag.

Jegyzői gyűlés. A Szatmárvármegyei községi és körjegyzők egyesülete városunkban a Pannónia szállodában e hó 24-én délelőtt 10 órakor közgyűlést, aztán értekezletet tart. Ez utóbbinak tárgya annak megvitatása lesz, minő álláspontot foglaljanak el a jegyzők a politikai viszonyokkal szemben.

Oltáregyleti est. A nagykárolyi oltáregylet e hó 28-án tartja legközelebbi felolvasó estélyét a Polgári kaszinóban délután 6 órakor. Előadást Cseh Lajos főgimn. igazgató tart. A teljes műsor még nincsen összeállítva.

Tisztújítás. Fehérgyarmaton a múlt héten ejtették meg a községi tisztviselők választását. Bíró lett Miski Ignác, albíró Gacsályi Sámuel, pénztárnok Kacsóh Ferencz, esküdtek Szilágyi István és Kovácsnay Lajos.

Legényegyleti bál. A munkácsi kath. legényegylet színelőadással egybekötött

táncmulatságot rendezett, mely ugy erkölcsi mint anyagi tekintetben páratlanul fényesen sikerült. Három egyfelvonásos vígjáték került színre, melyekben a szereplő műkedvelők oly kedvesen alakítottak, hogy feledhetetlen perczeket szereztek a közönségnek. Felvonások között az egyesületi énekkar pompás dalokat adott elő. A program utolsó pontja egy élőkép volt, melyen a mezői és ipari munkások csinosan összeállított csoportját Hungária megkoszorozza. Mig a kép látszott, a zenekar a Hymnust játszotta, melyet a szereplőkkel a közönség felállva énekelt. Az előadás sikerében Oszter István klacsanói állami tanítónak van főérdeme, ki fáradhatatlan buzgalmat fejtett ki a darabok betanításában, maga is adott elő egy tréfás monológot általános derűtség között. Jegyeiket megváltották: gróf Schönborn Buckheim Károly 25, Nedeczey János orsz. képviselő 20, Firczak Gyula munkácsi püspök 10, dr. Ratkovszky Soma 4, Csathó József 5, Bertsik Emil 4, Kiss és Wittmaier 10, Grünstein Mór 8, Klein István Stefi 6, Kondás István 5, Valkovszky Miklós főrel. igazgató, Kompanek Gáspár, özv. Buzáth Károlyné, Lédeczy Adorján, Molnár Mihály, N. N. 2—2, id. Gottvald Gyula 4 koronával. Felülfizettek: Bertalan Tivadar, Hrehuss Gyula 12—12, Forgách János, Varga József 4—4, N. N. 1 koronával. Összes bevétel: 583 kor. 60 fill. Kiadás: 275 kor. 80 fill. Tiszta bevétel: 308 kor. 40 fill. —

Megyei ellenállás. A vármegyei tisztviselők fizetési alapjára ujabban adakoztak: Antal Alajos Vetés 200 K., Lévy Béla Nagybánya 25 kor. Farkas Viktor Budapest 500 K. Összesen 725 kor. Az eddig befolyt összegek együtt 79001 kor. 90 fillért tesznek ki.

Diszebéd. Uray Géza és neje Dr. Balázs Árpád, a vendég hegedűművész tiszteletére folyó hó 13-án fényes ebédet adtak, melyen a városi és vidéki intelligencia tagjai szép számmal vettek részt. Uray Géza dr. Balázs Árpádra, Dr. Fecskó János a háziasszonyt, a nőegylet buzgó elnökét köszöntötte, Dr. Böszörményi Emil a házigazdát, Biki Károly pedig a házi kisasszonyt éltették. Ebéd után Dr. Balázs Árpád Böszörményi Emil zongorakísérete mellett hegedűjatekával gyönyörködtette az illustris társaságot.

Uj pénztintézet. Fehérgyarmaton Kereskedelmi és Iparbank részvénytársaság czég alatt uj pénztintézet van alakulóban. Az alapítke 150 ezer koronában van megállapítva. A részvényjegyzések most folynak.

Legényegyleti bál. A nagykárolyi kath. legényegylet február 4-én tartja farsangi táncmulatságát a Polgári kaszinóban. Az előkészületek serényen folynak s a bál szép sikerűnek ígérkezik.

A választók száma. A folyó évre érvényes képviselőválasztók névjegyzéke összeállítván, megtudtuk, hogy a vármegyében összesen 25613 választópolgár van, és pedig a nagykárolyi kerületben 3395, a mátészalkai kerületben 2626, a fehérgyarmati kerületben 2702, a csengeriben 2797, a krassói kerületben 3782, az aranyosmegyesiben 3152, a nagybányai kerületben 2383, a nagysomkutiban 3775. Városunkban a képviselőválasztók száma 1789, vagyis 37-el kevesebb, mint a múlt évben volt. —

Meghívó. A magyarországi cipész-, csizmadia munkások és munkásnők szakegyletének szatmári csoportja január 28-

án a Pannónia nagytermében, tréfás cotillonnal egybekötött zárkörű táncvizsgalmat rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépő díj: Személyjegy 1 kor. 20 fillér. Család jegy 3 kor. (Előre váltva 20 fillérrel kevesebb.) Karzat 40 fi lér. Jegyek előre válthatók: Klein Ignác cipész üzletében, Firák József cipésznél (Kisfludy-u. 6.) és a szakegylet helyiségében (Tompa u. 12.) Kezdeté este 7 órakor. A zenét Oláh Feri zenekara szolgáltatja Cotilon-jelvényekről a rendezőség gondoskodni fog. A meghívó kívánatra előmutatandó.

Egy csendőr rémtette. Máramaros-szigeten Csókaj Gábor csendőr Csiky Antal aknazsoltainai bányapénztárnokot 40 kardvágással és szurással felkoncolta. Csiky látogatóban volt és délelőt sógorát kísérte a szlatinai hidig. Hazamenet az aknazsoltainai keresztnél Csókaj neki rontott, kezét és fejét szétvagdalta, ujjait lemetszette és lábszárait felhasította. A gyilkosságokat két ember látta, a kik csendőrökért szaladtak. A csendőrök fél óra mulva megérkezve, társukat, akit örültek tartanak, a holttest mellett fogták el.

Öngyilkossági kísérlet. Kollarich Ágoston munkácsi es. és királyi főhadnagy a múlt nap hajnalban saját lakásán öngyilkossági szándékból egy revolverrel mellbe lötte magát. A golyó a baloldal második és harmadik bordája között hatolt be a nélkül, hogy nemesebb részeket sértett volna. A sérültet, a ki már a felgyógyulás útján van, a munkácsi közkórházban ápolják. A tett okául eladósodást emlegetnek.

Emberölés. Mellau Náudor esanálási lakos gazdálkodót f. hó 9-én saját kocsisa a pinczében egy fejszével úgy fejbe ütötte, hogy az rövid idő mulva esteli 7 órakor meghalt. A csendőrség jelentése alapján dr. Serly Jenő nagykárolyi vizsgálóbíró az orvostörvényszéki boncolást elrendelte s azt dr. Czukor Lajos járásorvos és dr. Somosi Ignác fogházorvos közbenjöttével fogantositotta és annak megtörténte után az eljáró bíró a hulla eltemetésére az engedélyt megadta, minek következtében az elhunyt eltemettetett.

Jó ezt is tudni. A pénzügyminiszter a pénzügyigazgatóságokhoz intézett bizalmas köriratban elrendelte, hogy a költségvetésen kívüli összes állami követeléseket könyörtelesen be kell hajtani. Eszerint végrehajtás alá kerülnek az összes hátralékos bünygyi, tanítói nyugdíj, viszályozási és ármentelési költségek, hadmentességi díjak, kamarai illetek s italmérsi bírságok, melyekről milliókra menő hátralék van.

Kamarai illetek. Ex-lex ideje lévén, sokan abban a téves hiedelemben vannak, hogy a kereskedelmi és iparkamarai illetek, melyek közadók módjára szedetnek és hajtának be, fizetni nem kell. Ezen téves hiedelmet oszlatja el egyik közelebb kiadott rendeletével a kereskedelemügyi miniszter, a ki elrendelte, hogy a kamarai illetek a törvény értelmében az ex-lex idején is feltétlenül fizetendők és behajthatók, mert a kamarák abból élnek.

Az epilepsia (nyavalyatörés) gyógyítása. Az orvosi szaklapok feltűnést keltő közleményeket hoznak az epilepsiának egy új és biztos gyógyító módszeréről. — E cikkek szerzője és az új gyógymód megalapítója Dr. Szabó B. Sándor specialista orvos Budapesten, V., Alkotmány-u. 5. kézséggel nyújt felvilágosítást mindazon ily bajban szenvedőknek, kik egészségük teljes helyreállítását az új és bevált módszere segítségével elérni óhajtják.

Földsülyedés. Aknasugatagon a múlt héten földsülyedés történt. A *Czizár* Lajos bányafőnök lakása mellett e terület kerében egyszerre dörgésszerű moraj hallatszott s a földterületből mintegy száz négyzetméternyi terület alásülyedt. A bányafőnök lakásának fala is megrepedezett.

Megjelent a Pázmány Képes Naptár 1906. évre 148 oldal terjedelemben. Ez az izléses, csinos kivitelű Naptár tanulságos olvasmányokban bővelkedik. Ezenkívül olvashatunk benne tanulságos és épületes cikkekkel, sok érdekfeszítő, szívet, lelket nemesebb eredeti elbeszélést, hasznos tudnivalókat a mindennapi élet számára és felvidítő adomákat. A szöveg közé elhelyezett 28 színes képet egytől-egyig kifogástalan. Bitran elmondhatjuk, hogy a „Pázmány Képes Naptár“ úgy tartalmára, mint csinos kiállítás tekintetében semmi kívánnivalót nem hagy hátra. Bolti ára és postán bérmentve küldve egy drb. 60 fillér. Kapható kiadóhivatalunkban és minden könyvkereskedésben.

Bélyegdrágulás. Ez év március 1-től kezdve felemelik a magyar levélbélyegek árát 10 fillérről 12 fillérré. Ezzel szemben a közönséges levelező lapok ára csak 4 fillér lesz.

Kitünő teaestélyt rendezhet, aki teát, rumot és tea-sütemény különlegességeket Néhma Lajos József kávébehozatali üzletében vesz. Ott kapható 1 kg fölséges, tiszta, jóízű kávé 1 forint 10 krtól fölfelé, mely mentve van fűszer, festék, petróleum szagoktól, 1 kg. *czukor s. v. 36 kr., 1 kiló teasütemény 80 krtól feljebb. Mindennap friss pörkölt kávé!*

Eladó borkészleteket nagymennyiségben tart nyilván a Szatmármegyei Gazdasági Egylet titkári hivatala (Szatmár, Verbőci-utca 5.) ugyanott minta üvegek is rendelkezésre állanak.

Színház.

Szerdán a 3 Ajax üres ház előtt, de a színészek jól játszottak.

Csütörtökön 4-er *Güll Baba*. Ismét zsuffolásig telt meg a színház s mindenki gyönyörködött a jó előadásban és a darab szépségeiben.

Pénteken. „A rezervisták“ zónában, tehát telt ház előtt. A szereplők sokat mókáztak, a publikum pedig rendkívül sokat kacagott. Jóízű dolog és aktuális is. Különösen a 2. felvonás tartotta állandó derűtségben a közönséget. Csak ne tulozzanak és különösen ne ügyetlenül. Tiszta rendkívül mulatságos alak volt, Rónai Hermin nem különben. Rajz, Szőreghy, Harkányi Gizella, Jászai Olga, Borsodi jók voltak.

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

Eladó kert.

A **Vörösmarty-utca 77. és 78. számú tehermentes belső telken** levő **kert**, mely egy hold területű, mely berendezve van mindenféle legfinomabb gyümölcsfával, 500 tőke csemege- és borszőlővel, szőlőlugassal, egy csinos kerti pavilonnal, kertész lakással és szivattyús kuttal,

szabad kézből eladó.

A kert egy része gyümölcsösnek, egy része veteményes kertnek, egy része pedig virágos kertnek van beosztva, mely utóbiban van 120 válogatott fajta magas törzsű és gyökérbe ojtott rózsza, több fenyő, tuja és évelő növény. A kert három oldalon deszkakerítéssel, egy oldalon élő-szőnyeggel és drótkerítéssel van körülvéve.

Értekezhetni:

Vörösmarty-utca 4-ik házszám alatt.

Naponkint 5 korona sőt még több kereset.

Házi kötőgép társaság.

Mindkét nembeli egyéneket keresünk gépkötéshez. Egyszerű és gyors munka az egész évfolyamán otthon. — Előismeret nem szükséges. Távol-ság nem határoz és a munkát mi adjuk el.

Hausarbeiter-Strikmaschinen-Gesellschaft.
THOMAS H. WHITTICK & Co.

BUDAPEST, IV., Havas-utca 3—568.

RAG, PPetersplatz 7—568.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a m. t. közönséggel, hogy férjem elhalálózásával az ő személyes vezetése alatt fennálló

Központi szállodát és vendéglőt

továbbra is fentartom. Mindenkor legnagyobb gondot fogok fordítani arra, hogy m. t. vendégeim a legkényesebb igényeket is kielégítőleg legyenek kiszolgálva.

Szálló vendégeimnek is a legmesszebb menő kényelmet fogom biztosítani.

Tisztelettel
özv. Óváry Jánosné.

Jó házi koszt,

esetleg teljes ellátás kapható.

Czím a kiadóhivatalban.

Eladó ház

Bercsényi-utca 60. sz. ház, mely áll 6 szobából; a hozzátartozó melléképületekkel és nagy kerttel **eladó.**

Értekezhetni Bercsényi-utca 60 sz. alatt, esetleg **Reizer János** könyvkereskedésében.

Kitünő fogpor

Fogorvosi műtermemet

és lakómat f. évi november hó 1-én özv. Vajtóné urnó Rákóczy-utca 24. számú földszintes házába **helyezem át.**

E ház a „Törvényszék“, a vasúti megállóhely mellett, a központi állami elemi iskola tőszomszédságában van.

Készítek egyes fogakat, teljes fogorvosi, kau- csuk és arany alapon, kiváratra **szájpad nélkül is.**

Arany fogkoronát, gyökér (csapos) fogat. Arany, porcellán, platin és cément tömést.

Fog- és gyökérhúzás a legújabbban feltalált szerekkel **teljesen fájdalom nélkül.** Rendelek d. e. 8-tól, d. u. 5-ig.

Albisi **BAKOSY DOMOKOS,** orvos-fogorvos.

és szájviz.

és szájviz.

Értesítés.

Kitünő fogpor

Szolid munka! ————— Pontos kiszolgálás

100.000

lábat tesz tönkre a szűk cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK JÁNOS
cipész mesternél

SZATMÁRON.

(Bölönyi-ház) **Széchenyi-u. 7.**

a püspöki palotával szemben.

169—26—6

Pázmány Képes Naptár

1906. évre.

Kapható kiadóhivatalunkban,

valamint minden könyvkereskedésben.

„Pázmány-sajtó“

könyvkiadóhivatalában
kaphatók
az alant jelzett művek:

A Colosseum vértanui. Képek a római amphiteatrum történetéből. O' Reilly apostoli hi hirdető fordította Matyaczkó Teodor kanonok. Kiválóan érdekes olvasmány 29 iv, 8°. Fűzött példány ára 2.40 K., kötve 3.20 korona. A pénz előleges beküldése után bérmentve.

A házasság hármassá áldása.

Kézi könyv, jegyesek előkészítésére és házasság számára. Német szerzők nyomán írta Haug Leo plebános. Kis 8° alak. Terjedelme 6 iv. Ára fűzve 80 fillér.

Elemi szertartástan. Írta: Ekkel Lajos rónaszéki plebános. Elemi népiskolai használatra. Kis 8°-as alak. Ára fűzve 60 fillér.

Esketési beszédek. Idegen szerzők nyomán átdolgozta dr Irinyi Tamás theol. tanár. A Szatmári ft. egy megyei hatóság jóváhagyásával 8°-ad rétt alak 29 iv. Ára fűzve 4 kor. Kötve 5 kor.

Rövid Halotti beszédek, különböző alkalmakra — Idegen kútfők után átdolgozta a szatmári egyházmegye két áldozó papja. A szatmári főtitk. egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. Második tetemesen bővített kiadás 8° alak. 12 iv. Ára fűzve 1 kor 50 fill. kötve 2 kor.

Szent József imakönyv. Összeállította Dr. Haiczl Kálmán garamszentbenedeki plebános lelkész. Ezen imakönyv magában foglal imákat és elmélkedéseket az év minden napjára, előkészítést a gyónási és áldozási ájtatosságra. Ára csinos vászonkötésben 1 kor. 40 fillér. Bérmentes küldéssel 1 kor. 50 fillér.

Utmutatás a lelkibéke megszerzésére. Írta: Lehen atya, fordította Sarmaságh Géza. E művet mely eredeti francia alakjában 4, német szövegében 12 kiadást ért meg, második és javított magyar kiadásban bocsátottuk az istenes életre törekvő buzgó lelkek szolgálatára, miután az első magyar kiadás teljesen beváltá azon reményeket, melyeket hozzá a megrendelők fűztek, mit bizonyítanak az elismerő nyilatkozatok s a mű gyors elterjedése. 31 iv. Ára fűzve 3 kor. ötve 3 kor. 60 fillér.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LASZLÓ

Telefon 85.
Helyi 1 kor, értéktű vásárlás már helybe szállítva.

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
SZATMÁR, Széchenyi-utca sarkán.

Helybelli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt kr		frt kr
1 ko. I. Marha-hus	60	1 ko. debreczeni páros	90
„ „ Sertés	68	„ „ Langyelkolbász	80
„ „ Borju	64	„ „ Sonka kolbász	80
„ „ Bárány	—	„ „ krakói	80
„ „ Juh	48	„ „ Krinolin	80
„ „ Friss háj olvasztani	84	„ „ Parizer	80
„ „ „ szalona	80	„ „ Máj. sajt.	80
„ „ „ bőr nélkül	82	„ „ Disznófej sajt.	74
„ „ Friss kolbász bors	—	100 pár Virsli tormás	5
„ „ fok. czitr.	76	100 pár frankfurti	8
„ „ Friss zsir	88	100 drb. Salvaladé	5
Kolbász áruk.			
1 ko. Szalámi	2 50		
„ „ füst magy. kolb.	90	1 ko. Sonka pácizt	—
		1 ko. Sonka csont nélkül	1 20
		„ „ „ kifőve	2
		„ „ Császár hus bőrrel	90
		„ „ Karaj bőr nélkül	90
		„ „ Lapoczká és oldal	72
		1 ko. Pácizt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	80
		Szalónák.	
		100 ko. Fehér szalona	88
		1 ko. Paprikás stráf	96
		„ „ Kolozsvári szelet	96
		„ „ Füstölt szalona	92

Tisztelettel:

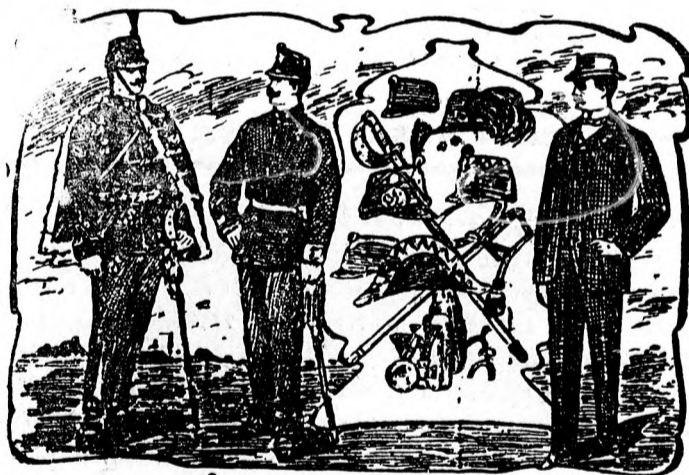
Bölönyi László.

180—26—2

INGLIK JÓZSEF

polgári, papi- és egyenruha-üzlete

Városház-épület. Szatmáron, Deák-tér.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*: mindennemű öltöny készítésnél a fősúlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni, biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

Maradtam kiváló tisztelettel:

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

181—26—2

Az alábbi **elsőrangú** czegeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak **különös figyelmébe ajánljuk.**

Tisztelettel felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az ujonnan érkezett angol divat szöve-teinkre.

KLEIN ÉS TÁRSA
polgári és egyenruha szabók.

NÉHMA FERENCZ
órá- és órászersz és látszerész üzlete
Deák-tér 27. Szatmár, (Vécsey-ház.)

Jó László elhalálása folytán egyedüli keresztény órászersz.
Megbízható kiszolgálás! Pontos javítás!
Csakis fémjelzett arany- és ezüst áruk.
Fali- és zsebórák 2 évi jótállással.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kolb Mór
hatóságilag engedélyezett
ügynökségi irodája
Szatmáron, Csokonay-utca.

Aki házat, birtokot eladni
vagy venni akar, az forduljon
hozzám saját érdekében tel-
jes bizalommal.

Értékpapírok vétele és eladása!

Magas foku denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl.

OLCSÓBB MINT BÁRHOLI!

Győry Károly üveg porcellán kereskedése = Szatmár, Deák-tér.

Üveg, tükör, porcellán lámpa, evőeszközök, patent befőttes üvegek fémszárral. Képek (secesios, antik, és barok rámpák) a legtartósab mosható aranyozással. Épület üvegézéseket vidéken is elvállalok. Nagyobb bevásárlásoknál tetemes engedményt adok.

Tisztelettel **Győry Károly.**

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — — — Piroleum 1 l. 48 fillér.

Mazurek Pál

könyvkötő és diszmu-készítő SZATMÁRON
Templom-köz.

Elvállal mindennemű könyv-
kötészeti munkák és diszmu-
cikkek gyors és pontos el-
készítését, a legjutányosabb
árak mellett.

Baba-kocsik és hinta-lovak.

Óriási nagy választék újdonságokból, mely egyedül csak a
„SZATMÁRI BAZÁR“-ban,
Kazinczy-utca 10. sz. a. kaphatók, a legegyszer-
rűbbtől a legizlésesebbig.

Mindenféle kigondolható játék-, diszmu-, rövid- és
nürinbergi-, aczél-, tajték-, üveg-, porcellán-
és öntvény-árak jutányos árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN
„Szatmári bazárja“-ban
Kazinczy-utca 10. sz. SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz.

SZABOTT ÁRAK!

Automobilok és triciklik.

Óriási választék francia babákban.

FÓGEL KÁROLY
fűszer-, bor-, tea- rum- és csemege különlegességek üzlete
Deák-tér 4. sz. SZATMÁR, Főposta épület.

Kapelusz Testvérek laktügyárosok
különlegességeinek:
Jarzebinka, Kontuszówka, Dereniówka, Korzeniówka,
Pomarancówka, Zytniawolynska főraktára.

Legfinomabb angol rum, orosz teák eredeti bélyegzett cso-
magokban. Popof K. & C. testvérektől Moszkvából.

KÁVÉ 1 frt. 10 kr.-tól a legfinomabbig. 5 kilogramos postacsom-
ag rendelésénél bérmentve, minden más költséget kizárva.

Ó-bor, igen finom zamatu **1 liter 32 kr.**
Magyar pezsgők 1 frt 20 krtól.
Nagy terjedelmű árjegyzékeket, mely egyszersmind naptár is
kivánatra bérmentve bárkinek megküldöm.

Ami még Szatmáron nem volt! az most van Lóvy Lajos
rőfös és divat áruházában hol tulhalmozot raktár miatt bámulatos olcsó árak mellett eladásra
kerülnek: *legujabb angol sottisch kosztüm és blouz kelmek, finom ruha posztók,
cheviot őszi és téli sima és mintás szövetek, 120 cm. széles angol barchetek,
valódi gyapju flanelek, női- férfi fehérnemű trikóing valamint gyermek trikó,
asztal szőnyegek, ablak függöny és ágy garniturák, színtartó barchetek, kis
és nagy berliner posztó és gyapju kendők, boák, szemília sálak, alsó szoknyák,
nap- és esőernyők olcsó és szolid árak mellet.*

Kérném a b. vevőközönséget, hogy erről nálam meggyőződni sziveskedjenek.
Egyben szolgálatomat ajánlva vagyok tetjes tisztelettel: **Lóvy Lajos.**

Boa és női kalap nagy választékban!

Sifon és váson nagy raktára!

**Kávé, tea, rum és czu-
korka különlegességek
áruháza.**

Vidéki 5 kgramos postai megrendeléseket
bérmentve szállítok. — — —
direkt Hollandi kikötő városból szállított 25
féle valódi és legtisztább fölséges jóizü

KÁVÉ

kizárólag
NÉHMA Lajos József
kávé behozatali üzletében
Kazinczy-u. 16. SZATMÁR. Kazinczy-u. 16.
kilója 1 frt 10-től fölfelé a legfinomabbig, mely
mentve van fűszer-, festék, petroleum, száz meg
száz ily erős és rossz illatú áruszagtól.
Árjegyzéket kivánatra azonnal bárkinek küldök.

1 kiló friss pörkölt kávé 1 frt 45 kr.-tól feljebb.

Telefon 117. **Telefon 117.**

YUJA JÁNOS

Aki igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányú lábbelit akar vá-
sárolni, az bizalommal fordulhat
Kivánatra bármilyen kivitelűcipők és csizmák mérték után is készülnek.

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház
akí dusan felszerelt **czipő-raktárban** csakis valódi
finom bőrből, a már is világhírű haza: gyárakban czipőket és
csizmákat nagyon is versenyképes árak mellett hozza
orgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítmény
a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kiküszö-
bölte, és a kinek áru csinoság dolgában is párját ritkítják